

Proletariusze
wszystkich
krajów
łączcie się!

ŁODZIANIN

Niech żyje
Rząd
robotniczy
i włościański!

TYGODNIOWY ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ.

Nr. 23 (769)

Redakcja otwarta od 6 — 8 w.
Administracja otwarta w dni po-
wszednie od 6 pp. do 8 wiecz.
W niedziele i święta adm. nieczynna.

Łódź, Sobota, dnia 31 maja 1930 r.

Redaktor przyjmuje w poniedziałki i środy od 6—7 w.
Rękopisów redakcja nie zwraca.

Warunki prenumeraty:

w Łodzi bez odn. miesięcznie 1 złoty.
Z odnośzeniem do domu 1.20 ;
Na prowincji z przes. poczt. 1.50 ;
Zagranicą — miesięcznie 2.25 ;

Rok XXV.

Redakcja i Administracja: Łódź, Piotrkowska 83. Tel. 100.99. Skrzynka poczt. 300. Konto czekowe P.K.O. Nr. 60.398.

Cena 30 groszy.

TYDZIEŃ KOBIECZY poświęcony propagandzie „Głosu Kobiet”

W niedzielę, dnia 1 czerwca 1930 roku o godzinie 10 rano, w sali TEATRU MIEJSKIEGO, przy ulicy Cegielnianej 63, odbędzie się

AKADEMJA z okazji „DNIA KOBIECZY” a poświęcony wspólnej walce o lepsze Jutro dla klasy Robotniczej

Na akademii przemawiać będą tow. tow. Dr. Budzyńska-Tylicka, radna Grodzicka, i ławnik Purlal

W programie artystycznym: wystąpienie sekcji artystycznej T.U.R., popisy dzieci z ogniska „BAŁUTY” — Towarzystwa Przyjaciół Dzieci.
Bilet do nabycia w lok. partyjnych oraz w sekretariacie Wydziału Kobięcego P.P.S. przy ul. Piotrkowskiej 83, oraz w dniu Akademii w kasie Teatru Miejskiego.

W niedzielę, dnia 1 czerwca w Łodzi „TYDZIEŃ KOBIECZY”

TOWARZYSZKI ROBOTNICI!
MATKI GOSPODYNIE!
SŁUŻBO DOMOWA!

Po raz 20-ty socjalistyczny proletarijat Polski organizuje razem z całą Międzynarodówką Robotniczą masowe wystąpienia na rzecz równouprawnienia kobiet wszystkich krajów. Z roku na rok wzrasta socjalistyczny ruch kobiecy. Rośnie świadomość, że tylko przy czynnej współpracy kobiet, proletarijat osiągnie przebudowę krzywdzącego ustroju społecznego. Dzięki socjalistom, kobiety w Polsce posiadają prawo wyborcze. Prawa nakładają obowiązki.

Polska przeżywa okres rządów dyktatorskich. Bezrobocie i nędza szerzą straszliwe spustoszenia wśród ludności miast i wsi.

Matki Robotnice! Czy wolno spokojnie patrzeć na zamachy na prawa ludu? Olbrzymie rzesze pozabawionych pracy, bezdomni, dzieci, rzucone na pastwę głodu, czy nie wołają wielkim głosem o ratunek?

Dzieci proletarijatu padają w pierwszym rzędzie ofiarą dzisiejszego systemu, który depece przede wszystkim prawo ludzi pracy, by dogodzić bogaczom.

Los dzieci bezdomnych, opuszczonych, związanych jest z walką, którą toczą socjaliści o wyzwolenie z ucisku, wyzysku i przemocy klas posiadających.

Matki! Wasze miejsce w armji walczącego ludu o lepszy los dla Waszych dzieci.

W „Tygodniu Kobiet” na manifestacjach, obchodach rozlegnie się w całym kraju potężny głos protestu przeciwko krzywdzie, wyrządzonej przez „sanację moralną” całemu społeczeństwu, a przede wszystkim klasie robotniczej.

W „Tygodniu Kobiet” żądamy: Pracy i chleba.

Dachu nad głową.

Wydatnej pomocy państwowej dla wszystkich bezrobotnych.

Ubezpieczenia na starość.

Wykonanie ustawy o ochronie pracy kobiet i młodocianych.

Równej płacy za równą pracę.

Ochrony macierzyństwa.

Opieki nad dzieckiem robotniczym.

Bezpłatnych szkół.

W „Tygodniu Kobiecym” wypowiadamy walkę alkoholizmowi, szerzącemu zniszczenie w rodzinach ludu pracującego.

Towarzyski! Kobiety pracujące!

Najstraszniejszy wróg ludu—to wojna.

W „Tygodniu Kobiet” razem z kobietami całego świata wypowiadamy w imię Pokoju

WOJNĘ — WOJNIE!

Barbarzyństwu wojny przeciwstawiamy solidarność i zgodę międzynarodową proletarijatu.

Niech żyje socjalizm!

Niech żyje sprawa ludu pracującego!

Precz z dyktaturą!

Niech żyje P. P. S.!

Naprzód — do zwycięstwa!

Centralny Komitet Wykonawczy PPS.

Centralny Wydział Kobięcy PPS.

Odpowiedź Sejmu Rzeczypospolitej

Oświadczenie stronnictw lewicy i środka przeciwko dyktaturze--w obronie demokracji i prawa

Przedstawiciele stronnictw lewicy i środka, zebrani w dniu 23 maja, stwierdzają jednomyślnie co następuje:

1) zarządzenie p. Prezydenta Rzeczypospolitej, odraczające zwołaną z inicjatywy poselskiej sesję nadzwyczajną Sejmu, uniemożliwia walkę z kryzysem gospodarczym i jego skutkami, niszczącymi same podstawy istnienia mas pracujących miast i wsi;

2) zarządzenie p. Prezydenta Rzeczypospolitej zaostrza w dalszym ciągu stosunki wewnętrzne kraju, przekreśla zarazem możliwość uzyskania kredytu zagranicznego;

3) odpowiedzialność konstytucyjną i parlamentarną za to zarządzenie spada na gabinet p. Walerego Ślawnka; odpowiedzialność moralną i odpowiedzialność wobec historii ponosi w pierwszym rzędzie p. Prezydent Rzeczypospolitej, wciągnięty do „gry” obozu poli-

tycznego, którego przedstawicielem jest gabinet p. Ślawnka;

4) gabinet p. Walerego Ślawnka doradzając p. Prezydentowi odroczenie sesji nadzwyczajnej Sejmu i uchylenie się od zwołania sesji nadzwyczajnej Senatu,—dał wzrastającemu przed kontrolą parlamentarną i przed odpowiedzialnością za przekroczenia budżetowe sięgające kwoty prawie miljarde złotych, obciążając zaś moralnie i politycznie cały obóz, rządzący od 4-let lat Polską.

W tych warunkach przedstawiciele stronnictw lewicy i środka zakładają stanowczy protest przeciwko odroczeniu sesji nadzwyczajnej Sejmu i oświadczają, że walka o usunięcie dyktatury i o przywrócenie pełnej mocy konstytucji i prawa będzie trwała nadal i będzie doprowadzona do ostatecznego zwycięstwa zorganizowanej demokracji.

„Wypełniły się czasy i przepełniła się miara...” Andrzej Strug o położeniu Polski.

Sprawozdawca parlamentarny „Robotnika” zwrócił się do senatora tow. Andrzeja Struga z prośbą o wypowiedzenie swej opinii o ostatnim odroczeniu nadzwyczajnej sesji Sejmu oraz o niezwołaniu przez p. Prezydenta sesji Senatu.

— Odroczenie sesji Sejmu—mówi tow. Strug—w dn. 23 maja i niezwołanie jednocześnie Senatu jest dalszym ciągiem upartego mącenia życia wewnętrznego kraju. Nikogo z parlamentarzystów to nie zaskoczyło. Sejm jest oddawna widowiskiem niepożytecznych harców grupy rządzącej w Polsce, jest upustem dla złych humorów Marsz. Piłsudskiego i terenem sztuczek i matactw prawnych dla Ministerjum Sprawiedliwości. Osobę p. Prezydenta Rzplitej należy wyłączyć

z pod oceny tych metod, albowiem jest On widocznie jedynie ręką, podpisującą dekrety i jeżeli ambicje Jego nie sięgają wyżej indziej, to opinia społeczeństwa nie powinna zajmować się nadal tą najwyższą formalnie postawioną osobistością.

— Jak Waszym zdaniem zareaguje opinia publiczna na ten krok Rządu. Czy nadal zachowa się biernie?

Ważne w tym ostatnim epizodzie walki z przedstawicielstwem narodem jest jedynie to, że tym razem z całą pewnością w najszerszych sferach społeczeństwa nastąpi mocna reakcja oporu przeciwko samowoli sfer decydujących. Dekret odraczający z dn. 23 maja odegra rolę tej pierwszej kropli, która przeleje się poza brzegi niezmiernie pojem-

nego naczyńa cierpliwości i bierności społeczeństwa. W tym momencie policzone będą wszystkie z czterech lat „pomajowych” „hocki-klocki”, artykuły oszczercze i niegodne, niepożyteczne kawały, pieniactwa rządowych kauzypardów, wszystkie odgrazania się i pomstowania i wszystkie co do jednego dekrety, przerywające tok prac parlamentu i hamujące w najwyższym stopniu normalny bieg życia państwowego.

Jak sądzicie, towarzyszu, do czego zmierzają intencje sfer rządzących?

— Wszyscy znamy i wszystkim nam przejadły się hasła ustrojowe i moralne, głoszone przez pisma i enuncjacje rządowe. Zdawałoby się, że odpowiedź na to pytanie nie jest trudna. A jednak rzeczywistość polska zaprzecza na każdym kroku pięknym słowom ideologii pomajowej. Mówiąc wręcz, w moim najszerszym rozumieniu sytuacji jedynym dążeniem obozu rządzącego jest utrzymanie się przy władzy. To wyczerpuje wszystkie siły twórcze „sanacji”. Stąd wypływa walka ze wszystkimi objawami społeczeństwa, które nie chce poprzestać na roli wiernych i biernych „poddanych”. Walka z Sejmem jest jednym z objawów tej tendencji zapewne najbardziej rzucającym się w oczy.

Jak oceniacie towarzyszu stan obecny sił obozu pomajowego?

Zyjemy w atmosferze osobliwej i każdego dnia niepewnej. Jesteśmy codzień przed jakimś „rozstrzygnięciem” które nigdy nie dochodzi do skutku, zawsze trzymamy w obliczu niewiadomego. To też bardzo trudno określić w paru słowach stan obecny poczucia wewnętrznego w obozie rządzącym. Niesamowitość naszej rzeczywistości następcza dwa przypuszczenia. Albo marszałek Piłsudski, pan władzy w Polsce, traktuje igraszki, przygrywki i rozgrywki z Sejmem narówni z ulubionymi pasjansami, albowiem taka jest jego wola, albo też cały obóz „pomajowy” wraz ze swoim wodzem w dążeniu do zmiany ustroju i odródnienia Polski pod względem moralnym zabrnął i utknął, zabłąkał się i nie wie poprostu co teraz począć. Z władzą, którą jeszcze sprawuje, nie umie sobie poradzić. Nie umie rządzić, wykazuje swoją niemoc na każdym polu działalności państwowej. Broni swej władzy z bezwzględnością, w której znacznie więcej jest rozpaczki, niż stanowczości. Z poza głośniejszych słów, obietnic i pogroźek coraz bardziej przegląda bezradność i pustka.

— Czy przewidujecie, towarzyszu-senatorze, jak długo może potrwać stan obecny?

— Niczego nie przewiduję, ale sądzę, że zdrowe siły narodu, przede wszystkim Lewica Społeczna, że masy ludowa ruszą nareszcie do czynu i przyspieszą koniec tej dręczącej epoki, ratując los swych ideałów i aspiracji w niepodległej Polsce i ratując od ruiny państwo. To znaczenie przypisuję ostatniemu aktowi walki z Sejmem, jako z przedstawicielstwem narodem i z ostoją wolności i demokracji. Akt ten winien stać się początkiem nowej fazy w sporze o prawo i ład w państwie, albowiem wypełniły się czasy i przepełniła się miara.

TYDZIEŃ KOBIEĆ.

Obok całości programu socjalistycznego, poza polityczną walką o ustrój demokratyczny i parlamentarny, poza pogłębieniem organizacyjnych zadań socjalistycznych, mających na celu zwycięstwo tej wielkiej idei — mamy cały ogrom pracy, wrzynającej się w głąb życia proletariatu, pracy bardziej odpowiedniej dla umysłu, charakteru i uczucia kobiet, niż mężczyźni. Ten odłam socjalistycznej pracy obejmuje kobiety program socjalistyczny, opracowany i pogłębiany tak wśród krajowych kobiecych organizacji PPS., jak i na terenie Międzynarodówki Socjalistycznej, na specjalnych zjazdach towarzyszek lub na pełnych kongresach międzynarodowych. Na pierwszy plan kobiecego programu socjalistycznego wysuwa się, to co możemy nazwać krzywdą kobiecą ustroju kapitalistycznego, w którym kapitał jest panią, a praca — służką.

Ta krzywda dotyczy przedewszystkiem kobiety jako matki, i przyszłego człowieka — dziecka.

Poza wszelkimi prawami, potrzebami i obowiązkami, odnoszącymi się do wszystkich obywateli danego państwa — kobiecie należą się specjalne prawa wobec jej specjalnego potężnego czynnika biologicznego, jakim jest macierzyństwo. Kobieta, jako siła rozrodcza ludzkości, jako karmicielka i wychowawczyni młodych pokoleń, żąda dla siebie pełnych praw ochrony macierzyństwa. Prawa te nie mogą być tylko na papierze „Dziennika Ustaw”; prawa te muszą być wykonywane, muszą być pogłębione, muszą być tak ujęte, by pozwalały kobiecie dawać życie zdrowym, silnym jednostkom i odpowiadać wszystkim potrzebom higieny, oraz aby pozwalały kobietom spełniać swe obowiązki obywatelskie. Ustawy te powinny gwarantować konieczność ograniczenia potomstwa i wielkie społeczne i eugeniczne znaczenie świadomego macierzyństwa. Prawa te powinny zabezpieczać społeczną opiekę nad matką i dzieckiem przez odpowiednie instytucje państwowe i samorządowe, jak: schroniska dla kobiet ciężarnych, domy pracy dla matek nieślubnych, dostateczna i wykwalifikowana pomoc położnicza itp. Wszystkie te ważne zagadnienia są u nas zaledwie w pierwocinach organizacyjnych, a matka — robotnica pracuje nadmiernie w domu i poza domem, wyczerpana, wyzyskiwana upada pod ciężarem obowiązków; żyje w głodzie i nędzy, a tu straszne bezrobocie szczyty swe zęby wśród proletariatu. I oprócz ochrony macierzyństwa, wołamy: chleba i pracy dla nieszczęśliwych milionowych rzesz robotniczych...

Cóż to za tragiczny okrzyk: chleba i pracy!

Jeżeli kobieta ma pracę, to jej znój jest dwukrotnie wyższy niż w porównaniu z pracą mężczyzny: robotnica otrzymuje przeciętnie połowę zarobku mężczyzny — nawet gdy tę samą pracę wykonywa. Więc w twarz temu wyższości — wołamy: żądamy jednakiej płacy — za jednakową pracę! To najważniejsze ekonomiczne hasło naszego kobiecego programu.

Następnie idzie cała dziedzina nowej etyki — etyki odrodzenia rodziny robotniczej — całego proletariatu — całej ludzkości — przez pracę dla utrwalenia powszechnego pokoju miast barbarzyńskich wojen, wywoływanych sztuczną nienawiścią różnych narodów, — zaczęłym faszystem, potężnym militarystem lub interesem możnych tego świata. Realizacja powszechnego pokoju przez jaknajszersze rozbrojenie powszechne, realizację różnych podpisanych pokojowych umów i traktatów, niemarnowanie milionów i miliardów na zbrojenia — tego żądają kobiety jeszcze silniej, niż mężczyźni, bo one, jako matki, nie chcą rodzici synów na mięso armatnie.

Poza szczerymi ideami pacyfistycznymi, kobiety socjalistyczne wypowiadają wojnę drugiemu wrogowi ludzkości — to alkoholowi, który niszczy ekonomicznie i moralnie gniazdo rodzinne, zwyrodnia tysiące ofiar alkoholizmu, nietylko ojców, ale i ich dzieci.

I wiele jeszcze innych mamy zadań i hasła dzisiejszych i jutrzejszych, stwarzając moralne podstawy Socjalizmu.

W tej uświadamiającej pracy wśród kobiet nasi towarzysze powinni widzieć nietylko niezbędne pogłębienia ogólnego programu, ale nawet bezpośrednią swoją korzyść, gdyż:

1) Przez żądanie wyższej płacy za swą pracę i przez wstępwanie do związków zawodowych robotnice przestają być ich szkodliwymi konkurentkami;

2) przez szersze uświadamianie polityczne stają się kobiety silnym

orężem wyborczym na naszą korzyść bądź do Sejmu, bądź do samorządów;

3) uświadomiona, inteligentna matka jest bez porównania bardziej wartościową wychowawczynią swych dzieci, lepszą gospodynią i mądrzejszą kierowniczką całej rodziny.

Z tych więc względów ekonomicznych, politycznych i wychowawczo-moralnych trzeba jaknajbardziej i szczerze popierać socjalistyczny ruch kobiecy, którego zadaniem uświadamianie i organizowanie jaknajszerszych mas kobiecych w szeregach naszej Partii, w związkach zawodowych, w spółdzielniach robotniczych i w naszych organizacjach oświatowych i sportowych.

W tym celu, jako kulminacyjny czyn propagandowy, był dotąd organizowany raz na rok w całej Polsce „Dzień Kobiet”, jako dopełnienie potężnej manifestacji pierwszomajowej, tego święta świata pracy, by oblać

Pan Prezydent, pan Sławek — a sumienie i godność narodu.

Pan premier Sławek ogłosił wczoraj apel do prasy „by osobę pana Prezydenta wyłączała całkowicie z gry politycznej”.

Niezmiernie ciekawym jest sam fakt takiego wezwania w którym mówi się o „sumieniu narodu i poczuciu godności państwowej” — a w którym równocześnie stwierdza się, iż we wszelkich artykułach omawiających rolę p. Prezydenta Rzeczypospolitej w ostatnich wypadkach politycznych nie było niczego, co by stanowiło naruszenie obowiązującego w Polsce prawa.

A przecież nie wolno zapominać, że obowiązują u nas podziśdzień carskie, kaiserowskie i królewsko-cesarskie kodeksy karne, kodeksy które broniły „powag” monarchów, a więc bezwzględnie i surowo tam gdzie chodziło o poszanowanie autorytetu władzy.

Niema więc pan premier formalnego prawa do tego rodzaju wezwań — niema też bardziej prawa moralnego.

Wszak to nie kto inny jak pan Sławek w słynnej łódzkiej mowie groził łaniem kości posłom, tym którzy tworzą parlament, sprawujący władzę zgodnie z wolą narodu i przepisami konstytucji.

Wszak to nie kto inny — jak obóz p. Sławki, pod jego komendą, rozpętał najohydniejszą, nieprzebiegającą w środkach i formie, karczemną i nikczemną orgię ataków na najwyższego po prezydencie Rzeczypospolitej dostojnika państwowego — Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej tow. Daszyńskiego. Orgia ta doszła do szczytu w tym ohydny komunikacie b. ministra Składkowskiego o niesławnej wizycie marszałka Piłsudskiego u Marszałka Daszyńskiego — kiedy to wzięto się nawet na obrazę!

NA ROZKAZ Z GÓRY.

Po odroczeniu sesji nadzwyczajnej Sejmu.

Trwający od kilkunastu miesięcy ciężki kryzys gospodarczy — wywołany szkodliwą i nieogólną gospodarką promodyrów pomajowych zatacza coraz szersze kręgi.

Szeregi bezrobotnych pomazają się z każdym dniem, a kadry głodnych rzuconych na pastwę okropnego losu wzrastają w zastraszający sposób z każdym tygodniem.

Rządy pomajowe siłą pchają tych nieszczęśliwców na drogę zguby, albowiem po wybraniu głodowej zapomogi pozostaje im tylko jedno wyjście — śmierć samobójcza lub też droga do występku.

Słabsi chwytają się postronka lub kuli, zaś ludzie silniejsi, którzy rozumiają, że mają prawo do życia, a niechęć wegetować rzucają się na lekki zarobek kolidujący z kodeksem karnym.

Pozostali zaś, a jest ich wielka liczba, którzy nie są zdolni do występku a z drugiej strony niechęć skończyć z marnym życiem — wychodzą w pochodzie głodu na ulicę i żądają: Chleba i pracy.

To też coraz częściej słyszy się odzew ulicy. Coraz częściej krzyk głodnych bywa w zarodku tłumiony. Coraz częściej ukazują się na łamach pism suche notatki, że tu lub tam policja rozprzyszcza demonstrantów bez użycia broni. Czy tylko aby wszędzie rozprasać głód — Czy tak? Czy wszędzie policja ogranicza się do rozpraszania głodnego i rozpaczonego tłumu bez użycia broni? Czy wypadki w Zawierciu gdzie krew głodnego tłumu lała się

plamieniem propagandy miasta i miasteczka nasze, ściągające bielmo z oczu tysięcznym rzeszom kobiecym, pozostającym pod zgnubnym wpływem kleru, by uświadomić tysiączne rzesze wyzyskiwanych, o ich krzywdzie ekonomicznej, społecznej i moralnej i wezwać je w szeregi nasze. Bo wielkie idee i wielkie dążenia muszą mieć nietylko swój program, lecz dla urzeczywistnienia tych idei trzeba potężnej wielomilionowej organizacji, która swą liczebnością, swą moralną wartością pokona dzisiejszy podły świat, pełen obłudy, korupcji, sprzedajności i militarnej barbarzyństwa.

Takiego świadomego, ewolucyjnego przewrotu dokonać może tylko cały Świat Pracy, a więc kobiety i mężczyźni razem, idąc w jednym szeregu ramię przy ramieniu, dla zdobycia sprawiedliwości społecznej, dla stworzenia nowego życia.

Dr. J. Budzińska-Tylicka.

Nie wolno p. premierowi Sławkowi zapominać o tym, że to właśnie rząd i obóz p. Sławki wciągnął osobę p. Prezydenta do gry politycznej, doradzając mu podpisanie wniosku o odroczeniu Sejmu, którego zwołania żądało nietylko 150 posłów, ale domaga się cała uczciwa opinia społeczna. Z chwilą, gdy osoba p. Prezydenta do gry politycznej wciągnięta została trudno jest nad tym faktem przejść do porządku dziennego.

A czyż nie jest wciągnięciem pana Prezydenta do gry politycznej — aresztowanie człowieka, który woła w obecności p. Prezydenta „Niech żyje Sejm”. Wszak w ten sposób wytwarza się wśród mas przekonanie, że to aresztowanie nastąpiło zgodnie z wolą p. prezydenta, a więc, że jest on rzecznikiem obozu, który głosi hasło „Precz z sejmem”.

I niema pan premier Sławek prawa apelować do sumienia i godności narodu. Bowiem obóz polityczny, do którego on należy, jest tym, który usiłuje sumienie narodu ogłuszyć i oszukać, woleń narodu pogwałcić i który godnością narodu brutalnie poniewiera stałymi obelgami o „na rodzcie idjotów i niewolników”.

Sumienie i godność narodu domaga się by odeszli ci, którzy chcą nimi rządzić wbrew jego woli — a właśnie byniemiemliwić ujawnienie tej woli narodu obóz p. Sławki wciągnął osobę p. Prezydenta do gry politycznej.

Jeśli pan premier Sławek o tem zapomniał lub nie chciał pamiętać — musimy mu o tem przypomnieć.

W. P.

i skrapiała chodniki nie zaprzeczają temu?

Czy inne wypadki połączone z domieszką krwi ludzkiej, a ostatnie wypadki łódzkie... Czy władze pomajowe ufne w siłę policji nie zdają sobie sprawy, że głód jest największym i najgroźniejszym agitatorem, którego rozprędu nie zawsze udaje się przy pomocy policji stłumić?

A jeżeli zdają sobie z tego sprawę, to dlaczego stosuje się metody Mussoliniego — względem wygłodniałego tłumu, który ma prawo żądać dla siebie i swych rodzin chleba i pracy.

Dzisiaj już nawet wróble ćwierkają o tem, że jest w Polsce źle i że w kierunku zaradzenia złu nie tylko, że nic się nie robi, ale nawet ciało ustawodawczemu jakim jest w Polsce Sejm nie pozwala się zebrać i radzić nad ciężkim losem kraju i jego obywateli. A przecież Sejm wybrany wolą narodu ma ku temu prawo, by w ciężkiej chwili dla kraju i narodu stać na straży i radzić nad usunięciem ciężkiego i przewlekłego kryzysu.

To też Sejm zdając sobie sprawę z obecnego stanu rzeczy utworzył tak zw. Centrolew którego przedstawiciele w liczbie 149 posłów wysłali na ręce głowy państwa petycję żądając w myśl art. 25 konstytucji zwołania Sejmu, by położyć nieudolnej gospodarce kres, a tem samem przysięść z pomocą narodowi, który kona w biedzie, nędzy i beznadziejnej rozpacz.

Zwołanie Sejmu było tylko fikcją

ułożoną na „rozkaz z góry”, a która trzeba było przeprowadzić w myśl konstytucji, która służy sanacji za parawanik, gdyż wiadomym było nawet laikowi, że Sejm w ostatniej chwili również na „rozkaz z góry” zostanie odroczony.

Może przez te 30 dni „gabinet naprawy” p. Walerego Sławki naprawi podziurawiony skarby, by na przyszłą sesję Sejmu nie zrejęterować przed prawdą, która miała być rozpatrywana. A może p. pułkownicy przejrzą „dnem oka”, że w Polsce jest gorzej z każdym dniem. A no zobaczymy.

J. T.

Idziemy naprzód.

U podłoża umowy połączeniowej w 1925 r. między Zw. Robotniczych Spółdz. Spożywców a Zw. Polskich Sp. Sp. („Społem”) istniała duża luka z punktu widzenia ideologii socjalistycznej nie wyodrębniono osobnego działu ideowo-propagandowego dla spółdzielni robotniczo-socjalistycznych. Pominęte to przez pewien czas zacierają sprawy gospodarcze, które wysunęły się na pierwszy plan życiowy w związku z kryzysem poinflacyjnym. Dzisiaj sprawa ta wraca na arenę spółdzielczą z tem większą żywotnością.

O ile w kwestji koncentracji gospodarczej przy jednej hurtowni przeważa jednolita pozytywna opinia spółdzielcza, to już w sprawie jednego związku rewizyjnego istnieje pewna rozbieżność zdań, zaś w sprawach ideowo-propagandowych przejawiają się zasadnicze różnice pojęć.

Zagranica spółdzielcza wytworzyła szereg typów ideowo-spółdzielczych. Belgia hołduje spółdzielczości partyjnosocjalistycznej. W Anglii, Szwajcarii przeważa typ spółdzielni neutralnej. Większość krajów, jak Czechosłowacja, Austria, Niemcy, Szwecja wykazują typ spółdzielni powszechno-socjalistycznych, będących w bezpośrednim i masowym kontakcie z ruchem socjalistyczno-robotniczym.

Spółdzielczość w Polsce nie wykrystalizowała dotychczas swego oblicza ideowego. Belgijski system nie znalazł u nas większego zastosowania. W obecnej chwili na terenie spółdzielczości spożywców i jej Centrali Z.S.S.R.P. pojawiają się i walczą ideologicznie 2 kierunki:

1) konserwatywno-neutralny — z przymieszką antysemityzmu, popierany przez partje prawicowe, jak ND., Ch.D., NPR. i BB., 2) postępowo-socjalistyczny — podobnie jak w Niemczech, Austrii i Czechosłowacji — hołdujący powszechności spółdzielni z zastrzeżeniem wyraźnego i bliskiego kontaktu z ruchem robotniczym (popierany przez P. P. S., Bund i Niem. Socjalistów).

Pierwszy kierunek jest obecnie w przewadze na terenie Związku Sp. Sp. Rz. Polskiej. Jednak wpływ o ekspansję tych odrębnych kierunków będzie trwał przez szereg lat z ciągłą tendencją, powiększania się sił socjalistycznych. Wszak nawet taki kraj neutralnej kooperacji, jak Angia w ostatnich czasach, i to uległ poważnej ewolucji; ostatni kongres spółdzielczy większością głosów postanowił wejść w skład Angielskiej Partji Pracy.

Dzisiaj od słów przejść musimy do czynu. Nie widząc na terenie Związku Sp. Sp. Rz. P. możliwości współpracy ideowej (próby odrębnego działu propagandy wewnątrz Związku zostały przez większość odrzucone) — grupa kilkudziesięciu spółdzielni robotniczych i postępowo-włociańskich organizuje ogólno-krajowy Zjazd w Warszawie w dniu 29 b. m. Zjazd ten ma na celu powołanie do życia stałej placówki dla działalności ideowo-propagandowej spółdzielczej w myśl ideologii socjalistycznej. Przez powołanie takiej instytucji i nadanie jej konkretnych możliwości statutowych i budżetowych — praca spółdzielcza uświadomienia mas ponownie się naprzód. Pewne opóźnienie w tym działaniu musi być jaknajszybciej wyrównane.

Podjęcie hasła wychowania spółdzielczego mas robotniczych jest wielkim zadaniem chwili. Jeżeli praca dwu czy trzech lat uświadomi spółdzielczość cały proletariat, zorganizowany w partiach socjalistycznych Polski oraz klasowych związkach zawodowych, — to wówczas będziemy śmiało patrzeć na dalsze ustosunkowanie się na terenie poszczególnych spółdzielni, jak również i Centralnego Związku. Ideologia spółdzielczości socjalistycznej (podobnie, jak jest zagranicą) wzmocni się i stanie się wyraźną większością w ruchu spółdzielczym naszego kraju.

K.

Bojkot „Republiki” i „Expressu” plugawych i pornograficznych szmat.

Gadzinowe szmatki „Republika” i „Express” dostały po łapach. Na ostatnim posiedzeniu Rady Miejskiej powiedziano jasno i bez obłonek jaką rolę odgrywają i jakimi pobudkami kierują się, prowadząc walkę z socjalistycznym samorządem.

Chcieli przy pomocy szantażu zmusić Magistrat, by umorzył należną od nich kwotę podatkową 70 tys. złotych, którą winni są współwłaściciele „Republiki” z tytułu posiadanego przez nich w swoim czasie kina „Casino”.

Szantaż się nie udał — nie udało się im Magistratu zastraszyć, bowiem nie można nastraszyć tych, którzy mają czyste ręce i spokojne sumienie.

Z plugawą wściekłością przyzepiają się do wszystkiego, do czego nawet przyzecz się nie można — wynajdują historie z portretami, z mylnymi napisami w kasie miejskiej — lżą, kłamią, zlorzeczą, przeklinają i usiłują zohydzać. Nie uda im się to jednak. Ani jedna kropka pomyj, wylewanych przez nich kubkami, nie doleci — ale ich brudne ręce temi pomyjami będą śmierdzieć.

Głównym pociskiem panów z „Republiki” była sprawa ogłoszeń — zapomnieli, że za te ogłoszenia licytacyjne płać płatnicy podatków, nie ci mali, lecz ci wielcy — bowiem wogóle nie ogłasza się licytacji, kiedy należność jest mniejsza niż 50 złotych.

Gdy ich zdemaskowano, że ta rekonstrukcja ich troska o bezrobotnych jest fałszem, obłudą i cyniczną demagogią, bowiem gdy ogłoszenia licytacyjne będą bezpłatne, wówczas i płatnicy podatków za nie płaćć nie będą — wówczas „Republika” zmieniała front i napisała „Biedni płatnicy podatków zwolnieni od opłat ogłoszeniowych”.

A więc dla „Republiki” kamienicznicy, fabrykanci, kupcy, właściciele restauracji są „biedni” — jednakowo „Republika” za biednego uważa p. Scheiblera, Uszera Kona i Poznańskiego, jak i bezrobotnego, od roku pozbawionego pracy, jak robotnika sezonowego, który przez całą zimę żyje z nędznej zapomogi.

To muszą sobie robotnicy łódzcy zapamiętać i zapamiętać!

A teraz jeszcze jedna sprawa: w zapale demagogicznym panowie z „Republiki” nazywają ogłoszenia funduszem „gadzinowym”. Z tego samego funduszu „gadzinowego” panowie z „Republiki” wzięli w czasie kadencji obecnych władz miejskich 41.493 zł. 85 gr. — Zwróćcie więc tę sumę! Oddajcie te pieniądze, któreście wzięli z „gadzinowego” funduszu na rzecz bezrobotnych. Zapłaćcie 70 tys. złotych, któreście winni z tytułu podatku widowiskowego, — zwłaszcza, że te pieniądze zainkasowaliście od widzów — przywłaszczyliście sobie miejskie pieniądze, właściwie te pieniądze, które są potrzebne na zatrudnienie bezrobotnych i dożywianie dzieci!

Dajcie na bezrobotnych pół miliona złotych, które otrzymujecie rocznie od sanacji i kapitalistów, oraz za ogłoszenia fabrykanckie.

A może panowie z „Republiki” odpowiedzą, czy to dla dobra bezrobotnych, gdy byli właścicielami „Casina”, posiadali własny stempelek do biletów, jakiego zwykle używa Magistrat do wymiaru podatku od biletów. Zgłosili się do nas bezrobotni, którzy gotowi są zeznać to pod przysięgą i jeżeli tylko uda im się przedstawić jakiś dowód rzeczowy, o co usilnie się starają, to może jeszcze robotnicy m. Łodzi dowiedzą się bardzo ciekawych rzeczy o fałszywych opiekunach z „Republiki”.

A teraz powiedzcie, ile to tysięcy judaszowych złotych wypłacono wam poza tem za akcję przeciw socjalistycznemu magistratowi z tych samych źródeł, z jakich otrzymywaliście subsydia za poparcie listy B. B. w czasie wyborów do sejmu.

Dostaliście po łapach — dostaniecie jeszcze więcej.

Zdarto wam maskę — powiedziano wam w oczy prawdę, czem jesteście: prostytutkami, które się sprzedają temu, kto da więcej!

Powiedziano wam czem jest wasz atak na samorząd — „szantażem”. Postawiliśmy wam ciężkie zarzuty szantażu. Jeśli uważacie, że to nieprawda, to skarżcie nas do sądu.

Lecz wy wolicie milczeć, bo prawda jest po naszej stronie.

Łódź robotnicza na waszą gadzinową, prowokacyjną robotę odpowiada

wam bojkotem, sławiących brudy, zbrodnię i rozpustę.

Robotnicze komitety dzielnicowe, organizacje młodzieży i związki zawodowe ogłaszają powzięte uchwały o bez-

Hasło kobiet: „Precz z wojną!”

We Francji bawi obecnie delegacja amerykańskiego Związku matek-żołnierzy poległych w wojnie światowej.

Działo się to przed trzynastoma laty. Europa trwała w krwawych zmaganiach. Szala zwycięstwa przechylała się to w jedną, to w drugą stronę. Wojna, która według opinii ekonomistów i strategów miała trwać najwyżej kilka miesięcy, trwała już 3 lata i nie widać było końca. Zanosilo się na zagładę cywilizacji, zanosilo się na to, że Europa stanie się jednym wielkiem cmentarzyskiem, hyjen i kruków.

I wówczas miljon młodych ludzi na apel szlachetnego marzyciela Wilsona stanęło pod bronią. Pożegnali swe matki i przepłynęli ocean.

Sto tysięcy matek więcej już synów swych nie ujrzało. Nie wrócili... Kośćmi swymi zasłali pola Szampanji, krwią swą zrosili stoki Argonnow, mięsem swem użyźnili bujne niwy Alzacji.

Minęły lata... I znowu nad Europą gromadzą się złowrogie chmury. Jacyś niepoczytalni sadyści pragnęliby znów obrócić ziemię w jatkę ludzkiego mięsa. Miliony ludzi głoduje lub pracuje ponad siły, narody uginają się pod jarzmem po-

Dyktator Józef Piłsudski i „piłsudczycy”

W czwartą rocznicę „przewrotu majowego” wyszła z druku broszura, napisana przez tow. MARJANĄ PORCZAKA pod powyższym tytułem. W siedmiu rozdziałach na 96 stronkach przedstawia autor kolejno: ideologię i karierę „przedmajową” marszałka Piłsudskiego, jego zmianę przekonań i naturę przyczyn tej zmiany, „piłsudcyków”, ich ideologię, obyczaje i zwyczaje, przejawiające się w projekcie konstytucyjnym BB., pogorszenie ustroju państwa i reżim będący triumfem ideologii Niewiadomskiego, pomajowe metody walki z demokracją, istotę dyktatury i rozwiniętą w końcowym rozdziale tezę, że niema niepodległości Polski bez demokracji.

Jako wstęp służą tej broszurce następujące uwagi sędziwego BOLESŁAWA LIMANOWSKIEGO:

„Stać się przekonania stanowi wielką wartość człowieka, świadczy bowiem i o stałości charakteru. Każdy człowiek myślący i mający pewne poczucie swej godności obywatelskiej musi mieć jakieś przekonania, wpojone lub nabyte, lecz zawsze zgodne z jego sumieniem.

Jakto, powiedzą, więc nauka i doświadczenie życiowe nie wpływają na zmianę przekonań? Tak, wpływają ale zmiana odbywa się powoli i ni-

Wiadomości z całego świata

Wojownicze Włochy.

Dnia 24 u. m. w całych Włoszech odbyły się bardzo uroczyste obchody z okazji 15-lecia przystąpienia Włoch do wojny światowej.

W całym szeregu wiecowych przemówień przywódcy faszystowscy starali się wzbudzić w słuchaczach ducha wojennego oraz przekonanie, że naród włoski jest powołanym do spełnienia misji dziejowej, a którą jest panowanie nad Europą. Uroczystości połączone zostały ze spuszczeniem na wodę nowo-wybudowanych krążowników.

Szczególniej wojownicze przemówienia wygłosił Mussolini w Medjolanie i Florencji. W całej Zachodniej Europie, jak również w Ameryce mowa Mussoliniego wywarła bardzo przykre wrażenie i często jest porównywana do przedwojennych krasomówczych popisów excasara Wilhelma, który w podobny sposób starał się w swych poddanych wzbudzić zapal wojenny.

W Polsce z zapałem przyjęła mowę Mussoliniego sanacyjna „Polska Zbrojna”, gdyż „Włochy nie mogą się wyrzekać swoich instynktów władczych i zdobywczych, oraz celów wskazanych przez

względny bojkocie brukowych i pornograficznych szmat: „Republiki” i „Expressu”. Żaden uczciwy robotnik nie powinien brać do ręki tych szmat.

datków, nie można odbudować się z ruin wojennych — ponieważ Moloch zbrojeń pochłania owoce pracy całych krajów i narodów.

Zdawalioby się, że wszystkie krew przelana wszystkie cierpienia, wszystkie zostały zapomniane, przekreślone, wytarte z pamięci, jakgdyby ich nigdy nie było...

I oto w tym czasie przyjeżdżają do Francji matki poległych... One nie zapomniły. Rany ich serc, ich matczynych serc jeszcze nie zablżyły się i krwią dzisiaj tak, jak krwawiły wówczas przed 13 latami, kiedy matki otrzymały z głównej kwatery wiadomość w kopercie z czarną obwódką.

Gdy złożą wieńce z nieśmiertelników na grobach swych najdroższych, niechaj jeszcze nie wracają do Ameryki. Niechaj z Francji pojadą do Niemiec, z Niemiec do Polski i do innych krajów i niech stygmatem swej niezastępy bólesci budzą sumienie Ludzkości!

Niechaj wymówią jedyne tylko dwa słowa: Nasze dzieci, a przekonamy się, czy te słowa nie są mocniejsze od armat Mussoliniego.

gdy — we wręcz przeciwnym kierunku. Jeżeli sumienie nam wskazało, że czarne jest złem, a dobro białem, to zmiana może zachodzić w coraz większym oddaleniu się od czarnego i w zbliżeniu się do coraz większej białości. Licha to już sprawa z sumieniem, jeżeli wczorajsze czarne na drugi dzień staje się białem.

Stało się modą krzyczeć na partyjność i oskarżać partje o samą szkodliwą działalność. Tam, gdzie są przekonania, muszą być i partje. Dla skutecznego realizowania swych przekonań ludzie, którzy mają przybliżone przekonania, łączą się w partje. Dla dobra publicznego wielość partji nie jest korzystną, lecz stokroć gorszą jest bezpartyjność, bo to oznacza brak przekonań. Zamiast sumienia — motorem staje się interes osobisty!

Pisana żywo i przystępnie broszura tow. Porczaka jest w okresie obecnych zmagañ się konstytucyjnych ogromnie aktualna i wielce pouczająca. Toteż powinna znaleźć szerokie rozpowszechnienie wśród czytającej publiczności, jako bardzo dobry środek uświadomienia obywatelskiego!

Habsburg królem Węgier.

Z Budapesztu donoszą o przygotowaniach do niespodzianki, jaką Węgry mają sprawić w dniu 22 listopada r. b. Europie.

W dniu tym najstarszy syn Karola Habsburga Otton ukończy 18 lat, a więc osiągnie wiek, który w rodzinie Habsburgów uprawnia do objęcia tronu. Ogłoszone zostaną zaręczyny Ottona z księżniczką Marią włoską, najmłodszą córką włoskiej pary królewskiej.

Na związek ten uzyskano już zgodę Mussoliniego po dłuższych rokovaniach, prowadzonych przez regenta Horthyego i kardynała Pacellięgo. W dniu 22 listopada parlament węgierski na uroczystym posiedzeniu ogłosi koniec panowania regenta Horthyego i proklamować będzie Ottona Habsburga królem Węgier.

Nowy ambasador amerykański w Polsce.

W ubiegłą sobotę, 24 b. m., ambasador Stanów Zjednoczonych A. P. Willys złożył p. prezydentowi Rzplitej na uroczystej audjencji swe listy uwieczelniające.

Zbrodnia pruska.

W ubiegłą niedzielę, podczas objazdu granicy polsko-niemieckiej przez kom. Liśkiewicza i Biedrzyńskiego, w pobliżu Opalenicy z zasadki ze strony pruskiej padły w kierunku wspomnianych strzały. Rannych komisarzy niemiecka straż graniczna porwała z naszego terytorjum i uwięzła zagranicę. Na skutek wpływu krwi kom. Liśkiewicz zmarł w drodze. Nasze władze w ostrej formie zażądały wyjaśnień i satysfakcji.

Rozruchy w Indjach.

Mimo uspakajające komunikaty prasy angielskiej, sytuacja w Indjach nadal jest bardzo poważna. Niema dnia, aby w tem czy owem mieście nie doszło do zbrojnego starcia między policją agnielską i manifestującą na rzecz niepodległości Indji. Coraz bardziej odnosi się wrażenie, że wszelkie półśrodki, stosowane przez anglików, nie przyczyniają się do rozwiązania kwestji. Sprawa posunęła się za daleko. Załatwiają może tylko jaknajdalej posunięte uwzględnienie postulatów Hindusów.

Pogrom Polaków w Kownie.

W ubiegłym tygodniu nacjonaliści litewscy, uzbrojeni w kamienie i kije, zdemolowali lokale wszystkich organizacji polskich kulturalno-oświatowych oraz cały szereg prywatnych lokali i przedsiębiorstw, w związku z czem kupiectwo polskie w Kownie poniosło bardzo duże straty.

Żadnego ze sprawców pogramu policja nie zaareztowała.

Z powodu tych wypadków w mieście, podzielonem między wszystkie mniejszości narodowościowe, panuje wielkie podniecenie. Nawet umiarkowane części społeczeństwa litewskiego wystąpienia te nader ostro potępiają.

Tow. P. J. TROELSTRA.

Długoletni przywódca holenderskiej socjalnej demokracji P. J. Troelstra zmarł w poniedziałek 12 maja b. r. w Amsterdamie.

Tow. Troelstra już od kilku lat z powodu choroby nie brał udziału w życiu politycznym, w którym dla klasy robotniczej i dla socjalizmu w Holandji tak wiele zdziałał. Pochodził on z rodziny mieszczańskiej, osiadłej we Fryzji i jako młody student prawa, nawrócił się na socjalizm, co spowodowało rozdwojenie z rodziną. Troelstra z wielką energią poświęcił się dobrowolnie przyjątemu zadaniu. Jako adwokat stał się biczem na wszelkie nieprawości i niesprawiedliwości. Imię jego stało się głośne wśród poszukujących sprawiedliwości, co pomogło mu do uzyskania mandatu poselskiego.

W Izbie posłów zdobył sobie ogólny szacunek przeciwników i nieograniczone zaufanie swych towarzyszy. Jako wódz socjalnej demokracji holenderskiej cieszył się też wielkim poważaniem w Międzynarodowce, gdzie jego głos często był decydujący.

Od kilku lat cierpiał na ciężką chorobę nerek i pęcherza. Przed 5 laty dostał ataku apoplektycznego, w następstwie którego został sparaliżowany i odąd leżał w łóżku. Ta choroba nie złamała jednak jego energii. Na łożu boleści dyktował swoje pamiętniki, z których dotąd wyszły trzy tomy. Dzieło prawdopodobnie nie zostało dokończone.

Dnia 20 kwietnia r. b. Troelstra skończył 70 lat, Nazwisko jego pozostanie na zawsze żywe jako jednej z najwybitniejszych postaci w międzynarodowym socjalizmie.

Dr. KLINGER

Choroby weneryczne, skórne i włosów
ANDRZEJA 2, TEL. 132-28.

Leczenie 1 mpa kwarcową, analizy krwii wydzielin. Przyjmuje od 11-1 i od 6-8 wiecz., w niedzielę i święta od 10-12. Oddzielna poczekalnia dla pań.
Od 1-2 w Lecznicy (Piotrkowska 62)

WYBORCY DO RAD MIEJSKICH w Łasku, Sieradzu, głosują na listę P.P.S., Nr. 2

ŁASK

Wybory do Rady Miejskiej odbędą się dnia 1 czerwca r. b. Polska Partja Socjalistyczna posiada listę Nr. 2. Na liście tej na czołowych miejscach kandydują: Wiśniewski Antoni, z zawodu malarz, Szymczak Antoni z zawodu szewc Sałaciński Antoni drobny obywatel, Baran Piotr, z zawodu robotnik, Bonek Bolesław krawiec i t. d. Kandydaci ci cieszą się dobrą opinią i posiadają duże zaufanie u szerokich mas robotniczych m. Łasku. Nie wątpimy, że lista ta będzie miała powodzenie.

Sanacja od samego początku rozpoczęcia akcji wyborczej za wszelką cenę starała się utworzyć z endeckami blok p. n. Polski Blok, w skład którego można by wciągnąć wszystkie polskie ugrupowania, jednak manewr ten im się nie udał. Wobec tego, że PPS. wystąpiła z własną listą i endecja w ostateczności postanowiła wystąpić z własną listą, blok który już dochodził do skutku z endeckami, został rozbity.

Na czele listy sanacyjnej kandyduje p. Mazur dyrektor tatarskiego Gimnazjum, znany wróg demokracji i klasy robotniczej, no i ostatnio bez zastrzeżeń brnie on w kierunku faszyzmu.

Robotnicy, rzemieślnicy i drobni obywatele winni głosować na listę PPS. Nr. 2, jako partji stojącej bezwzględnie na stanowisku demokracji i jedynej obrońcielki mas pracujących.

Gospodarka m. Łasku obecnie po przyłączeniu przedmieść do miasta wymagać będzie dużych wysiłków i gruntownej pracy w kierunku stworzenia odpowiedniego programu naprawy i zadocuczynienia potrzebom miasta. Przedmieścia miasta były bardzo zaniedbane, ulice znajdują się w opłakanym stanie.

SIERADZ

Wybory do Rady Miejskiej odbędą się w dniu 1 czerwca r. b. Klasa robotnicza powinna wszystko uczynić co jest w jej mocy aby lista PPS. Nr. 2, odniosła jaknajlepsze zwycięstwo.

Gospodarka samorządu m. Sieradza wymaga należytego wejrzenia za kulisy tej gospodarki i przeprowadzenia odpowiedniej sanacji na korzyść szerokich mas ludu pracującego.

Obecnie możemy stwierdzić, że burmistrz i wice-burmistrz mają poważne zarzuty w związku z gospodarką wydzierżawionej Elektrowni Miejskiej jednemu z przedsiębiorców prywatnych. Umowa jest niekorzystna dla miasta i światło jest bezwzględnie za drogę. Sprawę tę załatwiono w sposób familijny.

Sprawa podziału ściągania podatków na rzecz samorządu wymaga gruntownej reformy. Podatki te zbyt obciążają biedną ludność miasta, na tym tle jest wielkie niezadowolenie, a w zamian za to jak na złość Magistrat na opiekę społeczną wydaje bardzo mało, zaś w rzeczywistości opieki społecznej w prawdziwym znaczeniu się nie prowadzi. Bezrobotni znajdują się w naszym mieście w strasznym położeniu. Głód i nędza roztacza coraz szersze kręgi.

Ulice na przedmieściach znajdują się w opłakanym stanie i jak przychodzi jesień i deszcze to ludzie grzezną w błocie, a furmankami przejechać nie można. Latem zaś z powodu nieuregulowania ulic i braku odpowiednich ścieków, która powodują straszne zanieczyszczenie, mieszkańcy naszego miasta są narażeni na znośzenie zaduchu i łatwe zarażenie się w czasie epidemii chorób zakaźnych.

Również i w innych działach gospodarki miejskiej dają się odczuć wielkie braki, co podziela powszechnie opinię społeczną.

Jak wynika z odezwy rozpowszechnionej przez Komitet Popierania Rozwoju i Dobrobytu m. Sieradza, na czele której to listy figuruje adwokat Wyganowski (piastowiec) czyni obietnki, że on jedyne bronii w Radzie Miejskiej słusznych postulatów i że jak przejdzie większa ilość z tej listy radnych, to będzie uzdrowiona gospodarka.

Wszyscy świadomi wiedzą, że pan Wyganowski ponosi odpowiedzialność wspólnie z radnymi endeckimi za to, że został wybrany obecny Magistrat i ponosi odpowiedzialność za większość rządzącą w mieście. Również p. Wyganowski zawsze się odnosił wrogo do spraw robotniczych.

Klasa robotnicza musi zwalczać bezwzględnie listy tak sanacyjną jak i endecką, bo na listach tych znajdują się nieprzejednani wrogowie demokracji i mas robotniczych. Panowie ci ukryli się pod nazwami nie swojimi, aby w ten sposób wprowadzić w błąd opinię społeczną.

Kto pragnie sprawiedliwej gospodarki miejskiej i zwycięstwa klasy robotniczej, winien głosować na listę Polskiej Partji Socjalistycznej Nr. 2.

Robotnicy, Rzemieślnicy i biedni obywatele powinni wnieść stanać po stronie P.P.S. jako jedynej obrońcielki interesów świata pracy.

Konstantynów

Dnia 23 maja w mieście naszym na Pl. Gospody Tkackiej odbył się wiec PPS., w którym wzięło udział około 1000 osób.

Na wiecu tym przemawiali t.t. sen. Danielewicz i Goliński z Łodzi. Mówcy poddali ostrej krytyce obecną sytuację gospodarczą, oraz omówili gospodarkę samorządu m. Konstantynowa, podkreślając, że dzięki partjom socjalistycznym znać poważny postęp w gospodarce m. Konstantynowa i gdyby ostatnio nie kompromitujące postępowanie burmistrza Gryzla, to wszystko byłoby w należyłym porządku.

Mówcy wezwali do głosowania na listę PPS. Nr. 2. Nastroj na wiecu był wspaniały i bardzo korzystny dla postulatów P. P. S.

List wyborczych zostało zgłoszonych 10, w tem Niem Socjal. Partji Pracy, PPS., NPR, Lewicy, sanacji p. n. PPS. d. Frakcja Rew., Chrześcijańskiej Demokracji i Powszechna Lista Obywatelska, którą również należy uważać za sanacyjną, oraz 2 listy niemieckie sanacji i posła Utty, a także 2 listy żydowskie „Poale Sjon” i Sjonistów.

Obecnie toczy się zawięta walka pomiędzy odnośnymi stronnictwami, a w szczególności pomiędzy PPS., sanacją na czele z burmistrzem Gryzlem i NPR, Lewicą.

W niedzielę, dnia 25 b. m. w sali Kina Miejskiego odbył się wiec wyborczy zorganizowany przez N.P.R. Lewicę. Na wiec ten emperowcy z Łodzi przywieźli około 30 bojowców i jak mówią wtajemniczeni, to im dobrze zapłacili i po wiecu dobrze im wstawili. Mimo to wszystko wiec ten był bardzo burzliwy i wypadł bardzo blado. Wszystko to wskazuje, że emperowcy widocznie mają dużo pieniędzy ale zato w Konstantynowie nie mają się na kim oprzeć, bo robotnicy przepędzili ich precz.

Klasa robotnicza m. Konstantynowa mimo okłamywań i demagogii sanacyjno-fracko-emperowskiej neda się oszukać i będzie masowo głosować na listę P. P. S. Nr. 2.

W Konstantynowie wynik wyborów jest następujący:

Lista Nr. 2 PPS. — 5 mandatów, lista NSPP. — 6 mand., lista sanacyjna i PPS. frakcji rew. — 3 mand., lista Ch. D. — 2 mand., lista NPR. lewica — 2 mand., lista Wł. Nier. — 2 mand., lista Żyd. nacjon. — 3 mand., lista sanac. niem. — 1 mand., list nacjon. niem. Utta — 1 mandat.

SZADEK

Jak wiadomo w niedzielę dn. 25 maja odbyły się wybory do Rady Miejskiej. Wynik wyborów jest następujący: Uprawnionych do głosowania było 1607. Głosowało 1471 osób, czyli 91%. Zgłoszonych było 7 list.

1) Rolnicy t.j. grupa obywateli pod względem politycznym zbliżona do stronnictw ludowych. 2) P.P.S. 3) Sjonści. 4) Bund. 5) Narodowo Gospodarczy Blok Wyborczy t. j. cichy blok endeckosancjonalny. 6) PPS, Lewica (komuniści) 7) Ortodowski.

W wyniku wyborów otrzymali radnych jak następuje: Rolnicy otrzymali głosów 491, mandatów 5. Przy poprzednich wyborach listy takiej nie było.

PPS. głosów 399, mandatów 4. Dawniej również było 4. Sjonści głosów 119, mandatów 1, dawniej 1. Narodowo Gospodarczy Blok Wyborczy głosów otrzymał 280, mandatów 2, w poprzedniej Radzie liczył 6 radnych. PPS. Lewica otrzymała głosów 25 bez man-

datów. A więc nie otrzymali tyle głosów ile zebrali podpisów na listę. Z tego wynika jasno, że podpisy były zebrane podstępnie. Ortodoksi otrzymali 93 głosy, bez mandatu.

Z listy PPS, jako radni zostali wy-

brani t. t. Kobacki Ignacy, Kubasiewicz Kazimierz, Olechowski Stefan i Szymanowicz Zygmunt.

Należy zaznaczyć, iż, wybory te naogół wypadły korzystnie dla demokracji i klasy robotniczej.

OBRADY I UCHWAŁY WŁÓKNIARZY.

W niedzielę, dnia 25 b. m., odbyło się pod przewodnictwem posła tow. Szczerkowskiego plenarne posiedzenie Zarządu Głównego Klasowego Związku Włókienniczego, w którym wzięli udział przedstawiciele Bielska, Andrychowa, Zawiercia, Częstochowy, Pabjanic, Tomaszowa-Maz., Łodzi i t. p.

Na porządku dziennym posiedzenia znajdowało się sprawozdanie z działalności Związku za rok 1929, zatwierdzenie bilansu Związku za rok 1929, finanse Związku, sprawa obeślania V Międzynarod. Kongresu Zw. Zaw. w Sztokholmie i XVII Zjazdu Niemieckiego Zw. Włókienniczo w Sztutgardzie, oraz sprawa obecnego położenia gospodarczego w Polsce.

Sprawozdanie z działalności Związku złożył tow. Walczak wskazując, że działalność Związku słała w kierunku walki z kryzysem i niedopuszczenia do obniżki płac robotniczych, nadmiernej redukcji robotników, pogorszenia warunków pracy, oraz zapewnienia ze strony Państwa jaknajszerszej pomocy materialnej bezrobotnym i półbezrobotnym.

Związek interwenjował w 3.821 zatargach, w tem na tle płac 1.519, wydaleni robotników 895, i różnych 1.428. Odyto 348 posiedzeń Zarządów Oddziałów, 163 zebrań ogólnych, 48 odczytów, 257 zebrań delegatów, 13 posiedzeń Zarządu Głównego, Zapośredniczono do pracy 1.828 osób. Wydano pisma p. t. „Włókienniczo” 166.000 egz. i p. t. „Der Textilarbeiter” 42.000. Członków na dzień 1 stycznia r. b. Związek liczył 20.555.

Wpływów i wydatków Związek miał w 1929 r. Zł. 406.573 gr. 72, zapomóg członkom Związku wypłacono na ogólną sumę Zł. 66.026 gr. 56.

Sprawozdanie z działalności jak i Bilans Związku przyjęte zostały do zatwierdzającej wiadomości.

Na V Kongres Zw. Zaw. w Sztokholmie postanowiono delegować tow. Szczerkowskiego, a na Zjazd Niem. Zw. Włókienniczo w Sztutgardzie Walczaka.

Następnie tow. Szczerkowski wygłosił obszerny i rzeczowy referat o obecnym położeniu gospodarczym w Polsce, przyczem wskazał, że każdy kryzys przemysłowcy wykorzystują do obniżenia płac robotniczych, pogarszania warunków pracy, do wydalania delegatów robotniczych i robotników zorganizowanych. Rząd, mimo zwracania się organizacji robotniczych, zachowuje się w walce z kryzysem biernie—a nawet przez zniesienie z dniem 1 lipca r. ub. państwowej akcji doraźnej pomocy dla bezrobotnych przyczynia się do pogłębienia nędzy mas pozbawionych pracy, a tym samym do rozszerzenia się kryzysu.

Również Ministerjum Pracy mimo dawanych przyrzeczeń że w wypadku obniżania robotnikom zarobków—robotnicy ci otrzymają zapomogi, to jednak w konkretnych wypadkach prawa do zapomóg tymże robotnikom się odmawia. To też masy robotnicze powinny przez masowe należenie do Związków Zawodowych Klasowych stworzyć silną samoobronę przed zakusami kapitalistów i nie dopuścić do obniżania płac i pogarszania warunków pracy. Nie mniej ważną dla życia gospodarczego Państwa jest polityka wewnętrzna rządu. Otóż polityka rządów pomajowych prowadzących bezwzględnie walkę z Sejmem przyczynia się do pogłębienia kryzysu gospodarczego. W chwili obecnej, mimo optymistycznych wynurzeń różnych osobistości ze sfer rządowych, kryzys rozszerzył się na przemysł drzewny, metalowy, górniczy, budowlany, kolejnictwo i t. p.

Stan ten budzi poważne obawy w masach pracujących, które coraz energiczniej domagają się muszą od Rządu planowej walki z kryzysem, zaniechania dotychczasowej polityki wewnątrz Państwa, podrywającej autorytet ciał ustawodawczych, jak i obowiązującej Kon-

stytucji oraz wydatnej pomocy dla bezrobotnych i półbezrobotnych.

Po ożywionej dyskusji w której zabierali głos prawie wszyscy członkowie Zarządu Głównego przyjęta została jednogłośnie następująca rezolucja:

„Zarząd Główny Związku Włókienniczego zasadniczo solidaryzuje się ze zgłoszonym wnioskiem przez Z. P. P. S. w Sejmie w sprawie walki z kryzysem i bezrobociem. Równocześnie stwierdza, że w przeciągu ostatniego czasu katastrofalne położenie gospodarcze w kraju jeszcze bardziej się pogorszyło, co ujawniło się w rozpaczliwym stanie we wszystkich gałęziach przemysłu i w rolnictwie.

Przeciagający się kryzys gospodarczy w Polsce najdotkliwiej odczuwają robotnicy-włókienniczo. Przeprowadzone redukcje robotników pozbawiły tysiące rodzin pracy i chleba. Ograniczona ilość dni pracy powoduje również straszną nędzę mas robotniczych pracujących dwa i trzy dni w tygodniu.

Przeżywany obecnie kryzys gospodarczy jest kryzysem wszechświatowym i obejmuje świat cały, zarówno w dziedzinie rolnictwa jak i przemysłu i powstał z niemożności spożycia w ustroju kapitalistycznym dóbr, nagromadzonych przez ciągły wzrost sił wytwórczych.

Kryzys ten w Polsce został jeszcze bardziej zaostroszony i pogłębiony, wskutek panującego systemu rządów pomajowych, opartych o dyktaturę Marszałka Piłsudskiego i bezprogramową politykę gospodarczą rządów, prowadzoną wbrew interesom szerokich mas robotniczych.

Zarząd Główny stwierdza, że mimo szeregu uchwał, powziętych na zgromadzeniach robotniczych i przedłożonych memoriałach Min. Pracy w sprawie przyścia z pomocą bezrobotnym i walki z kryzysem i bezrobociem dotyczących najpilniejszych bolączek mas robotniczych, jak: powiększenie i rozszerzenie pomocy bezrobotnym, wprowadzenie w życie ustawy o ubezpieczeniu na starość, obniżenie podatku dochodowego od zarobków robotniczych i zorganizowania pomocy lekarskiej dla bezrobotnych nie zostały w gospodarczym programie rządu uwzględnione. Kapitaliści, korzystając z kryzysu przemysłowego i osłabienia klasy robotniczej i zupełnej bierności władz państwowych w szeregu fabryk, a w szczególności tam gdzie robotnicy nie są odpowiedzialni zorganizowani, obniżają głodowe płace robotnicze i pogarszają warunki pracy.

Zarząd Główny Związku, stojąc na stanowisku podwyższenia płac robotniczych, uważa za konieczne, bezwzględnie przeciwstawienie się obniżaniu płac i pogarszaniu warunków pracy.

Jednocześnie Zarząd Główny wyzywa masy robotnicze do czujności i do walki o utrzymanie dotychczasowych zdobyczy socjalnych, poziomu płac robotniczych i warunków pracy oraz o prawo do życia, o pracę i chleb.

Zarząd Główny wzywa Zarządy Oddziałów Związku do organizowania w porozumieniu z bratnimi organizacjami zawodowymi i partiami politycznymi, energicznej, masowej akcji w celu zmuszenia Rządu do zajęcia się sprawą walki z kryzysem i bezrobociem oraz przyścia z należyłą pomocą szerokim rzeszom bezrobotnych i półbezrobotnych.

Z życia partji.

Dzielnica Prawa

W środę, dnia 4 czerwca b.r. o godz. 7-ej wiecz. odbędzie się zebranie organizacyjne, na które zaprasza wszystkich członków komitetu.

Począwszy od dnia 4 czerwca b. r. zebrania dzielnicowe będą się odbywały w środy co 2 tygodnie, aż do odwołania.

Dyżury skarbnika, sekretarza i bibliotekarza będą się odbywały we wtorki i środy od godz. 7—9-ej każdego tygodnia. Komitet.

P. BILSKI W NOWEJ ROLI.

W ub. sobotę do lokalu Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych Ogniska w Łodzi przybył przewodniczący Zarządu Wojewódzkiego tegoż Związku p. Bilski, filar organizacji B. B. w towarzystwie dwóch urzędników Kuratorjum, oświadczając, że przybył w celu przeprowadzenia rewizji w poszukiwaniu bibuły komunistycznej.

P. Bilski rewizję przeprowadził — no i oczywiście nic nie znalazł, ale celu swego dopiął, rzucając podejrzenie na łódzkie Ognisko Zw. Nauczycielstwa, iż uprawia ono komunistyczną robotę.

Zaznaczyć należy, iż na czele Zarządu Ogniska łódzkiego stoi członek PPS. tow. Sroka, większość zaś w Zarządzie posiadają sympatycy i członkowie P. P. S. co stoi kością w gardle p. Bilskiemu, który pragnie uzyskać mandat z ramienia B. B., dlatego dąży do opanowania wszystkich oddziałów Związku na terenie województwa.

Trudno nazwać inaczej fakt przeprowadzenia rewizji przez działacza związkowego w towarzystwie dwóch urzędników Kuratorjum, jak świadomą i celową prowokacją.

KRONIKA SAMORZĄDOWA

W trosce o zdrowie dziatwy.

W związku z klęską bezrobocia i półbezrobocia, powodującą niedostateczne odżywianie a tem samym pogorszenie się stanu zdrowotnego dziatwy szkół powszechnych — miejskie półkolonie dla dzieci uruchomione będą w r. b. w szerszych rozmiarach niż w latach poprzednich. Ogółem w r. b. z półkolonij w czasie dwóch sezonów korzystać będzie około 6400 dzieci (w roku ubiegłym około 4.800 dzieci).

Dzietwa na półkolonijach letnich pozostają pod nadzorem fachowego personelu wychowawczego od godziny 8-ej rano do godziny 4-ej po południu, otrzymując w tym czasie odpowiednie pożywienie: śniadanie, obiad i kolację.

Dzietwa z krańców miasta dowożona jest na półkolonie specjalnymi pociągami tramwajowymi, które następnie, po godzinie 4-ej odwożą dzieci do domu.

Kiedy zamykane są parki miejskie.

W związku z niecisłymi natatkami, które ukazały się w prasie, w sprawie godzin zamykania parków miejskich, Oddział Prasowy nadsyła nam następujące wyjaśnienia:

Wszystkie parki miejskie, nieposiadające oświetlenia, zamykane są ze względów bezpieczeństwa publicznego o zmroku, natomiast park Sienkiewicza zamykany jest o godzinie 1-ej, zaś park Staszica w dnie, kiedy odbywają się przedstawienia teatralne, o godzinie 8-ej wieczorem.

Opiekunowie społeczni.

Wydział Opieki Społecznej przeprowadza obecnie prace, związane z powołaniem do życia instytucji opiekunów społecznych i Komisji Opieki Społecznej.

Na mocy uchwały Rady Miejskiej na opiekunów społecznych desygnowano:

Tow. **Kowalskiego Franciszka** (Magistracka 24), tow. **Stachurskiego Zygmunta** (11 Listopada 74), **Gierwisa Józefa** (Kazimierza 12 — Widzew) tow. **Krauzego Konstantego** (Zawisy 18) tow. **Hanemana Jana** (Lokatorska 11), tow. **Pola Teofila** (Karolewska 16), tow. **Stanieckiego Władysława** (Rokicińska 54) tow. **Gapińskiego Wacława** (Wodna 38), tow. **Klepckiego Władysława** (Lipowa 36), **Kaczmarka Władysława** (Wójtows-

ka 1), tow. **Salagackiego Ignacego** (Zawadzka 52), tow. **Banasiaka Michała** (Waryńskiego 8), **Wróblewskiego Zygmunta** (Płocka 48), **Wendlanda Wilhelma** (Engla 16), **Milmana Szmula** (Al i Maja 41), **Morgentalera Icka Józefa** (B. Lيمانowskiiego 24), **Kagana Abrama** (Piotrkowska 56), **Garfinkla Mojżesza** (Rybna 10), **Neumana Juliusza** (Nawrot 55), **ks. Kaczyńskiego Dominika** (Łąkowa 42), **Wojakowskiego Rajmunda** (Złota 7), **Piotrowskiego Stanisława** (Łągiewnicka 27), **ks. Wyrzykowskiego Wacława** (ks. Skorupki 9), **Kozanko Jana** (B. Limanowskiiego 87), **Turka Marjana** (Rzgowska 95), **Kaczmarka Andrzeja** (Granitowa 13), **Szwankowskiego Franciszka** (Nawrot 82), **Lesińskiego Jana** (Drewnowska 95), **Ordynansa Bera** (Zachodnia 39), **Lublińskiego Izraela** (Kamiana 18), **Russa Benjamina** (Sienkiewicza 22), **Szczekacza Iajba** (Rzgowska 15), **Landberga Faleka** (11 Listopada 20), **Tarko Szlamę** (Franciszkańska 38).

Celem skoordynowania i pogłębienia pracy opiekunów społecznych urządzony zostanie — staraniem Wydziału Opieki Społecznej — na Wolnej Wszelchnicy Polskiej specjalny cykl odczytów.

18 klm. ulic otrzyma oświetlenie elektryczne.

Zgodnie z us'alonym przez Magistrat planem oświetlenia ulic na rok bieżący — oświetlonych zostanie elektrycznością 18 klm. ulic, w tem 5 klm. w śródmieściu i 13 klm. na przedmieściach.

W śródmieściu oświetlona zostanie dzielnicą między ulicami Nawrot, Karola, Główną, Pustą, Kilińskiego i Żeromskiego; na przedmieściach zaś szereg ulic na Bałutach i Chojnach. Na ulicach tych zainstalowane zostaną lampy 100, 300 i 500-watowe.

Prace nad zainstalowaniem oświetlenia elektrycznego na tych ulicach zostały już przez Elektrownię Łódzką podjęte.

Miasto — las w Łągiewnikach.

W Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Leśnej odbyła się rozprawa w związku z zamierzonym przez Magistrat rozparcelowaniem majątku miejskiego Łągiewniki i przekształceniem go na wzorowe miasto-las. Z ramienia Magistratu m. Łodzi w rozprawie wzięli udział wiceprezydent tow. **Rapalski,**

radca prawny **Zelazowski,** inż. **Kwapiszewski** i inż. **Ornaw.**

Rozprawie przewodniczył **Wojewódzki Inspektor Ochrony Leśnej — inż. Jasiński,** który odczytał na wstępie odnośne uchwały Rady Miejskiej oraz protokół z wizji lokalnej na miejscu.

Wyczerpujących wyjaśnień, dotyczących projektu i charakteru parcelacji majątku Łągiewniki udzielił tow. **Rapalski,** który wskazał m. in. na fakt, iż Łągiewniki przeznaczone były pod parcelację jeszcze przed wojną, czego dowodem jest fakt sporządzenia planu parcelacyjnego **Jansena.**

Odkośna decyzja, dotycząca zezwolenia na przeprowadzenie parcelacji, zapadnie po przeprowadzeniu przez Wojewódzki Inspektorat Leśny jeszcze jednej wizji lokalnej na miejscu.

Bacność Spółdzielcy!

W okresie czasu od poniedziałku dnia 2 czerwca do poniedziałku 17 czerwca r.b. kolejno we wszystkich sklepach Powszechniej Spółdzielni Spożywców w Łodzi odbędzie się zebrańia dzielnicowe, na których będą ogłoszone sprawozdania z działalności PSS. za pierwszy kwartał roku bieżącego oraz odbędzie się wybory pełnomocników każdego sklepu.

W powyższych zebrańiach winni brać udział wszyscy członkowie Powszechniej Spółdzielni Spożywców.

Przy tej okazji chcemy poruszyć jedną sprawę. Powszechna Spółdzielnia Spożywców prowadzi akcję zdobywania nowych członków. Zrozumienie spółdzielczości wśród szerokiej rzeszy robotniczych daje pomyślne rezultaty. Mimo kryzysu robotnicy wstępują do P. S. S. jednak ze strony władz P. S. S. niema zrozumienia i przychylności dla nowych członków, gdyż P.S.S. domaga się wpłacania jednorazowo całych wkładów, co przy obecnym bezrobociu jest nie do wykonania. Nawet w czasach normalnych udzielały wpłacano ratami. Czyżby obecnie ten zwyczaj zaniechano. Domagamy się ułatwienia przy wstępowaniu nowych członków do P. S. S.

Z życia T.U.R.

Rada opiekuńcza Seminarjum TUR.

Zarząd Łódzkiego Oddziału T.U.R. od dłuższego czasu porozumiewał się z zarządem centralnym T. U. R. oraz z zarządem głównym Robotniczego T-wa Przyjaciół Dziecka w celu powołania do życia Rady Opiekuńczej Seminarjum Łódzkiego Oddziału TUR. Rada ta miałaby na celu podejmowanie starań o fundusze na prowadzenie szkoły, a także zadaniem jej byłoby przekształcenie zakładu na szkołę innego typu, więcej odpowiadającego tym potrzebom jakie dzisiaj w kraju życie wysuwa. W tej myśli odbyło się w poniedziałek dn. 19 maja w lokalu Seminarjum zebranie organizacyjne Rady z udziałem przedstawicieli władz centralnych i lokalnych wymienionych wyżej instytucji, a mianowicie: tow. tow. Dr. **Senatora Kopcińskiego,** **pośla Arciszewskiego,** **senat. Sokołowskiego,** **Pożaryskiej,** **Augustyniaka,** **Hanemana,** **Walczaka,** **Szewczyka,** **Moskiewiczówny** i **kierowniczkę Seminarjum ob. Rottowej.** Do przedyjdum rady wybrano tow. **Arciszewskiego** (przewodniczący), **Moskiewiczównę** (zastępczyni przew.), **Walczaka** (skarbnik), **Pożaryską** (sekretarz). Ponadto łódzkie władze T. U. R. i T. P. D. delegują po 2 przedstawicieli do składu Rady. Prócz spraw natury administracyjnej, Rada uchwaliła reorganizację dotychczasowego Seminarjum Nauczycielskiego na Seminarjum dla wychowawczyń. W celu opracowania programu nowego zakładu ustanowiono Komisję programową na której czele stanął **Dr. Senator S. Kopciński.** Tak przekształcone Seminarjum rozpocznie przyjmowanie nowych kandydatek na kursy I już od jesieni r. b. Blisze szczegóły dotyczące zarówno charakteru uczelni jak i warunki przyjęcia podane będą w szeregu komunikatów i artykułów informacyjnych.



SENSACJA NA CZASIE:

Od dnia dzisiejszego ceny miejsc obniżone do minimum. Na pierwsze seanse bilety po 50 gr. i 1.— zł. na pozostałe seanse zł. 1.—, 1 50 i 2.

Dzisiaj i dni następnych!

Epokowe arcydzieło filmowe, wyróżniające się rozmachem i niebywale wzruszającą treścią

„Pożar świata“

Potężny dramat serc osnutą na tle wojny światowej.

W rolach głównych **William Hall Davis,** **John Stuart** i **Jameson Thomas**

PONADTO: Najpiękniejsze rewija warszawskiego „Morskiego Oka“

„UŚMIECH WARSZAWY“

Wspaniała ilustracja muzyczna orkiestry symfonicznej pod dyr. **L. KANTORA**
Początek przedstawień o godz. 4 po poł., w soboty o godz. 2-ej, w niedziele o godz. 12-ej, ostatniego o godz. 10-ej wiecz.

Posiadacze ulgowych biletów korzystają z cen Zł. 1 na 2 miejsce i Zł. 1.50 na 1 miejsce

Kino-Teatr Powszechniej Spółdzielni Spożywców
Sienkiewicza 40.

Ceny miejsc na I-szy seans wszystkie miejsca 60 gr.
na pozostałe seanse: I m. 1 zł., II m. 80 gr. III m. 60 gr.
DZISIAJ I DNI NASTĘPNYCH!

Najpotężn. dramat namiętn. ludzkich rozgrywający się w New Yorku i na wyspach malajskich

JEGO NIEWOLNICA

Dorota Mackaill jako kobieta, która zabiła kochankę **Milton Sills** uosobienie męskiej szlachetności

NASTĘPNY PROGRAM:

BUNT KAWALERÓW

Teatr Światły PRZEDWIOŚNIE

ul. Żeromskiego 74/76.

CENY MIEJSC: I — 1 zł., II — 75 gr., III — 50 gr.

Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 50 gr.

Dojazd tramwajami 5, 6, 8, 9 i 16.

DZISIAJ I DNI NASTĘPNYCH!

„Siódme Przykazanie“

Olśniewający pean na cześć wszechwładnej i wszechpotężnej miłości. Natchnione arcydzieło **Fr. Borzage'a**
W rolach głównych najznakomitsza dziś para artystów filmowych **Janet Gaynor** i **Charle Farrell**

PRZETARG.

Magistrat m. Łodzi ogłasza publiczny przetarg na dostawę w ciągu jednego roku mięsa i wyrobów masarskich do instytucyj miejskich.

Ofertę składać należy w Wydziale Gospodarczym, ul. Narutowicza № 65, pokój № 5, do dnia 16 czerwca 1930 roku godziny 11 rano w kopertach podwójnych, zalakowanych pieczęcią firmową, każda z napisem: „Oferta do przetargu, mającego się odbyć dnia 17 czerwca 1930 roku, na dostawę mięsa i wyrobów masarskich“ i podaniem nazwy firmy wraz z adresem.

Wewnętrzna koperta powinna zawierać samą ofertę, zewnętrzna zaś prócz wspomnianej koperty także dowód złożenia wadium do depozytu Głównej Kasy Miejskiej w wysokości 3 proc. od oferowanej sumy.

Wadium składać należy w gotowości lub innych wartościach, wymienionych w warunkach ogólnych przetargu.

Otwarcie ofert nastąpi w dniu 16 czerwca 1930 roku o godzinie 12-ej w pomieszczeniu Wydziału, gdzie można się zapoznać uprzednio ze szczegółami dostawy i otrzymać wzór oferty.

MAGISTRAT M. ŁÓDZI

PRZETARG.

Magistrat m. Łodzi ogłasza publiczny przetarg na dostawę w ciągu jednego roku pieczywa żytniego i pszennego do instytucyj miejskich.

Ofertę składać należy w Wydziale Gospodarczym, ul. Narutowicza Nr. 65, pokój Nr. 5, do dnia 17 czerwca 1930 roku godziny 11-ej rano w kopertach podwójnych, zalakowanych pieczęcią firmową, każda z napisem: „Oferta do przetargu, mającego się odbyć dnia 17 czerwca 1930 roku na dostawę pieczywa“ i podaniem nazwy firmy wraz z adresem.

Wewnętrzna koperta powinna zawierać samą ofertę, zewnętrzna zaś prócz wspomnianej koperty także dowód złożenia wadium do depozytu Głównej Kasy Miejskiej w wysokości 3 proc. od oferowanej sumy.

Wadium składać należy w gotowości lub innych wartościach, wymienionych w warunkach ogólnych przetargu.

Otwarcie ofert nastąpi w dniu 17 czerwca 1930 roku o godzinie 12-ej w pomieszczeniu Wydziału, gdzie można się zapoznać uprzednio ze szczegółami dostawy i otrzymać wzór oferty.

MAGISTRAT M. ŁÓDZI

Miejski
Kinematograf Oświatowy
 Tel. 118-26. Dojazd tramwajami 16 i 10.

DLA DOROSŁYCH DLA MŁODZIEŻY
„PAGANINI” 1 przeciw 10-ciu

PRZYMUSOWE LICYTACJE

Magistrat m. Łodzi—Wydział Podatkowy — niniejszem podaje do wiadomości, że w okresie od 11 czerwca do 13 czerwca 1930 r. między godz. 9-tą rano, a 4-tą po południu odbędą się przymusowe licytacje ruchomości u niżej wymienionych płatników za niewpłacone podatki wzgl. opłaty, a mianowicie:

Dnia 11 czerwca 1930 r. między godz. 9-tą rano a 4-tą po południu.

PAŃSTWOWY I KOMUNALNY PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI

- 1 Aptekarz Wolf, Dolna 30, meble
- 2 Czechlewski Antoni, Wawelska 30, meble
- 3 Erlich Berek, 11 Listopada 13, meble
- 4 Konradt H., Zgierska 74, meble
- 5 Karsch T., Zgierska 104, urządzenie biurowe, 1 para koni
- 6 Karmiöl S., Wschodnia 22, meble
- 7 Liberman J., 11 Listopada 29, meble
- 8 Skasowski H., Nowomiejska 29, meble
- 9 Zajdenkopf B., Franciszkańska 17, meble

PODATEK OD LOKALI

- 10 Czerniakow B., Północna 18, meble
- 11 Cukier E., Konstancyńska 54, biurko
- 12 Ferster H., Wschodnia 74
- 13 Friedman J., Zachodnia 20, meble
- 14 Grosman H., Piłsudskiego 35, meble
- 15 Jankowicz I., Nowomiejska 3, meble
- 16 Jankowicz I., Nowomiejska 4, meble
- 17 Kleszczyn Ch., Sienkiewicza 9, meble
- 18 Lapeygier I., Pomorska 11, bilard pianinowy i meble
- 19 Malachowski W., Pomorska 55, meble, maszyna do szycia
- 20 Rozenblum S., Piłsudskiego 69, meble
- 21 Raszak J., Zawadzka 5, meble
- 22 Rutenberg P., Pomorska 91, meble
- 23 Wilk E., Jerzego 20, meble, koldry pluszowe

SKŁADKA NA RZECZ GMINY ŻYDOWSKIEJ

- 24 Dresler Sz. L., Północna 25, 15 tuz. skarpetek
- 25 Popowski J., Al. I Maja 15, kredens
- 26 Hochenberg Sz., Al. I Maja 15, meble
- 27 Buryń Sz., Al. I Maja 15, kredens
- 28 Adler B., Al. I Maja 15, kredens
- 29 Goldkorn Sz., Al. I Maja 9, kredens
- 30 Frajnd A. I., Al. I Maja 9, meble
- 31 Grynštajn I. Sz., 11 Listopada 32, kredens

- 32 Braum J., Al. I Maja 8, meble
- 33 Engel I., Al. I Maja 8, meble
- 34 Haber H., 11 Listopada 69, garderoba
- 35 Rubin J. B., Południowa 15, garderoba
- 36 Wilkind J., Al. I Maja 8, kredens

OPLATA ZA PRAWO JAZDY PO MIEŚCIE

- 37 Felden Sz., Krótko + Fajtra 1, garderoba
- 38 Gottlib I. M., Fajtra 9, meble
- 39 Kwicień T., Zgierska 102, meble
- 40 Kopyrowski Ch., Brzezińska 18, meble
- 41 Luftman N., Głucha 4, meble
- 42 Oliwa L., Zeromskiego 103, maszyna do szycia
- 43 Pruszyński Ch., Nowomiejska 34, meble

- 44 Cygelberg Sz., Zachodnia 49, meble
- 45 Syf J., Brzezińska 75, meble

PODATEK OD ZABAW I WIDOWISK

- 46 Litwak M., Pomorska 117, meble

PODATEK OD PRZEDMIOTÓW ZBYTKU

- 47 Frydlander Sz., Aleksandryjska 111, 2 biurka
- 48 Fiszer M. F., Długosza 43, maszyna do pisania
- 49 Hendeles B., Hipoteczna 13, pianino

2 PROC. OPLATA OD UMÓW O PRZENIE SIENIU WŁASNOŚCI NIERUCHOMOŚCI

- 50 Fein J., Aleksandryjska 26, kasa ogniotrwała
- 51 Ferz H., Lipman i Popińska, meble i obraz
- 52 Hofman A. i M., Limanowskiego 66, meble
- 53 Lichman M. i Ch., Aleksandryjska 13, maszyna do szycia i meble
- 54 Piotrowski R., Ogrodowa 3, meble
- 55 Pierkowski R. i E., Ogrodowa 3, meble

KOMUNALNY PODATEK OD LOKALI ZA ROK 1924

- 56 Peter F., Gdańska 11, meble

PAŃSTWOWY PODATEK OD LOKALI ZA ROK 1925

- 57 Golcer G., Piłsudskiego 43, meble, waga stojąca, 2 kontuary

Dnia 12 czerwca 1930 r. między godz. 9-tą rano, a 4-tą po południu.

PAŃSTWOWY I KOMUNALNY PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI

- 58 Abel O., Południowa 52, meble
- 59 Dyszkin S., Piotrkowska 8, meble
- 60 Ende E., Piotrkowska 103, meble
- 61 Fastag J., Księcia 49, meble

- 62 Fiszer K., Południowa 26, meble
- 63 Garfinkel M., Kilińskiego 60, meble
- 64 Janiec J., Andrzejka 24, 5 par butów
- 65 Jüngster J., Traugutta 14, maszyna do pisania
- 66 Lesz A., Lipowa 83, 50 kolder pluszowych
- 67 Medrzycka R., Kilińskiego 30, meble
- 68 Rozenblat M., Cegielińska 51, meble
- 69 Rubinowicz J. H., Wschodnia 50, meble
- 70 Rappaport J., Południowa 44, kasa ogniotrwała
- 71 Wygodzki D., N. Cegielińska 52, meble
- 72 Zielke A., Juljusza 9-11, 25 mtr. desek stolarskich

PODATEK OD LOKALI

- 73 Adler A. H., Cegielińska 83, meble
- 74 Ankersztajn W., Piotrkowska 87, pianino
- 75 Abel O., Południowa 48-54, kredens
- 76 Baer I., Południowa 6, meble
- 77 Baharjer M., Południowa 15, meble
- 78 Brot E., Południowa 15, meble
- 79 Benkel D., Al. I Maja 23, meble
- 80 Brenner B., Południowa 20, meble
- 81 Berger Ch., Zielony Rynek 6, kredens, kasa ogniotrwała
- 82 Bornstein A. Al. I Maja 40, meble
- 83 Chojnacki J., Al. Kościuski 37, meble
- 84 Cymerman J., Al. I Maja 5, meble
- 85 Cytrynowski Sz., Kamienna 4, meble, maszyna do szycia
- 86 Cymbel A., N. Cegielińska 14, meble
- 87 Edelman R., Al. I Maja 15, meble
- 88 Epsztajn A., Magistracka 20, meble
- 89 Engel Ch., Zielona 42, meble
- 90 Erlich L., Zielony Rynek 7, meble
- 91 Ejbyszyc M. J., Południowa 24, kredens
- 92 Fajgenbaum Sz., Cegielińska 22, meble, maszyna do szycia
- 93 Furksztajn H., Południowa 2, meble
- 94 Grinberg B., Cegielińska 17, garderoba, maszyna do szycia
- 95 Glicensztajn C., Al. Anstadta 5, meble
- 96 Grossberg B. T., Pomorska 11, meble
- 97 Goldring L., Południowa 9, meble
- 98 Goldsztajn H., Południowa 9, meble
- 99 Gutman P., Południowa 16, meble, kasa ogniotrwała

- 100 Glathe A., Andrzejka 40, pianino
- 101 Gross I., Zielona 5, pianino
- 102 Glazer M., Zielona 5, pianino, meble
- 103 Goldsztajn S., Zielona 11, szafa sklepowa 500 tomów książek
- 104 Hendisz H. S., meble
- 105 Herc Sz., N. Cegielińska 7, maszyna do szycia, meble
- 106 Jakubowicz S., Węglowa 10, zegar
- 107 Jelin H., Południowa 23, lodówka, meble, maszyna do szycia
- 108 Jakubowicz S., Węglowa 10, meble, patefon
- 109 Jakubowicz A., Zielony Rynek 6, meble
- 110 Kaczorowski J., Al. I Maja 10-12, meble
- 111 Kulezyński M., Al. I Maja 15, meble
- 112 Kron L., Al. I Maja 38, meble
- 113 Kower Sz., Al. I Maja 39, meble
- 114 Kraśniński M., Cegielińska 91, meble
- 115 Kreczko S., Piotrkowska 17, fortepian, meble
- 116 Kraszewski A., Wilanowska 29, meble
- 117 Kaliksztajn A., Pl. Wolności 6, meble
- 118 Krakowski J., Południowa 9, meble
- 119 Krauze J., Południowa 13, meble
- 120 Kenigsberg F., Zielona 5, meble
- 121 Katuszyner J., Zielona 48, meble, patefon
- 122 Kon D., Południowa 24, meble
- 123 Lassman Sz. Z., Al. I Maja 35, meble
- 124 Lipmanowicz K., Cegielińska 66, meble
- 125 Lewin S., Andrzejka 35, meble
- 126 Lubochiński A., N. Cegielińska 24, kredens
- 127 Lewityn I., N. Cegielińska 28, meble, pianino
- 128 Liberman S., Południowa 2, meble
- 129 Lewkowicz M., Południowa 9, meble
- 130 Lichtensztajn M. L., Południowa 20, meble
- 131 Lappe S., Południowa 25, kredens
- 132 Libów J., Zielona 6, pianino
- 133 Lengua Ch. L., Zielona 15, meble
- 134 Lipel G., Zielony Rynek 6, meble
- 135 Lassman F., Zielony Rynek 6, meble
- 136 Markusfeld W., Cegielińska 114, meble
- 137 Mehlsztajn Z., Kamienna 7, meble
- 138 Mortenfeld B., Cegielińska 66, meble
- 139 Medrzycki W., Południowa 8, meble
- 140 Meblopol firma, Zielona 6, meble
- 141 Nepros A., Zeromskiego 60, meble
- 142 Opoczyński i Mazur, Południowa 11, 50 szt. chustek
- 143 Opoczyński M., Zielona 19, mebl.

- 144 Pilariski A., Karolewska 28, garderoba
- 145 Przedówek N., Południowa 16, meble
- 146 Polkowski S., Południowa 17, meble, maszyna do szycia
- 147 Przygórski A., Południowa 23, meble
- 148 Piniczewski F., Al. Kościuski 53, meble
- 149 Pułwermacher L., Zielony Rynek 6, meble
- 150 Piniczuk J., Południowa 42, kredens
- 151 Rajbenbach M., Al. I Maja 19, meble
- 152 Rabinowicz H. B., Cegielińska 12, meble
- 153 Rotberg J., Cegielińska 2, meble
- 154 Rozenblat M., Piotrkowska 212, meble
- 155 Radoszycki L., Południowa 16, meble
- 156 Rukman S., Cegielińska 48, meble
- 157 Rozenfeld Sz., Południowa 21, meble
- 158 Rufenach A., Południowa 34, meble
- 160 Rappaport i S-ka, Południowa 44, meble, maszyna do pisania
- 161 Rapaport J., Południowa 44, kasa ogniotrwała
- 162 Reingerowicz R., Al. I Maja 3, meble
- 163 Rozenberg S., Zielona 19, meble, bieżlina
- 164 Rubin J., Zielona 42, meble
- 165 Szmulowicz H., Al. I Maja 41, meble
- 166 Szyfman M., Narutowicza 74, meble, żyrandol
- 167 Strzykowski I., Piotrkowska 35, maszyna drukarska
- 168 Sendowski A., Południowa 6, meble
- 169 Szeps M., Południowa 24, pianino
- 170 Szipgel F., Południowa 28, meble
- 171 Szlamowicz F., Południowa 32, meble, kasa ogniotrwała
- 172 Sztrach B-cia, 28 p. Strz. Kan 63, 400 mtr. towaru
- 173 Segal M., Zielona 3, meble
- 174 Turner S., Al. I Maja 10-12, meble
- 175 Tyber B-cia, Cegielińska 36, 1.500 ramek
- 176 Ulrichs M., Zielona 3, pianino
- 177 Weintreter J., Karolewska 8, meble, maszyna do szycia
- 179 Witelson I., Południowa 32, meble
- 180 Wolkensztajn J., Zielona 26, meble, gramofon
- 181 Wajn S., Południowa 32, meble
- 182 Weiskol Ch., N. Cegielińska 35, meble, maszyna do szycia

SKŁADKA NA RZECZ GMINY ŻYDOWSKIEJ

- 183 Grynwald D., Kilińskiego 71,
- 184 Gerszon Pinkus, Piotrkowska 50, szafa
- 185 Liwerant L., Kopernika 55, kredens
- 186 Lewi Ch., Piotrkowska 38, 36 mtr. towaru
- 187 Krybus Ch., Południowa 20, kredens
- 188 Markowicz I., Skwerowa 6, kredens
- 189 Nowak E., Piotrkowska 64, szafa
- 190 Rozenblat J., Kopernika 23, szafa
- 191 Rozenberg B., Kilińskiego 60, kredens
- 192 Rozenfeld M., Piotrkowska 33, zegar
- 193 Szipgel M., Skwerowa 18, szafa
- 194 Tajfelbaum Ch., Piotrkowska 37, meble
- 195 Tauman M., Piotrkowska 53, meble

OPLATA ZA PRAWO JAZDY PO MIEŚCIE

- 196 Gutman i Golberg, Magistracka 31, maszyna do pisania
- 197 Owczarek St., Wysoka 10, 4 konie
- 198 Grosman L., Lipowa 25, meble, maszyna do szycia
- 199 Zylbersztajn D., 6-go Sierpnia 45, meble
- 200 Kowalski K., Zielona 36, meble
- 201 Goldblum A., 6-go Sierpnia 43, meble
- 202 Czerwiński F., Wierzbowa 14, otomana, maszyna do pisania
- 203 Frank O., 6-go Sierpnia 66, tremo
- 204 Dobraniecy B-cia, Cegielińska 69, biurko
- 205 Stepińska A., Wodna 21, meble
- 206 Tiller J., Trebacka 18, maszyna do pisania
- 207 Kuczyński H., 6-go Sierpnia 19, meble, żyrandol
- 208 Madoński F., Wilanowska 12, meble

PODATEK OD ZABAW I WIDOWISK

- 209 Kolski R., 11 Listopada 18, meble

- 210 Ulrichs M., Piotrkowska 45, kasa ogniotrwała, bilardy, meble
- 211 Wolf M., Narutowicza 5, pianino

PODATEK OD ZBYTKU MIESZKANOWEGO.

- 212 Brenner B., Południowa 20,
- 213 Herman B-cia i S-ka, Wólczańska 23, 2 biurka
- 214 Firma „Ka-pe-we”, Al. Kościuski 21, maszyna do pisania, meble

2 PROC. OPLATA OD UMÓW O PRZENIE SIENIU WŁASNOŚCI NIERUCHOMEJ.

- 215 Goldberg S. i G., Zachodnia 49, meble
- 216 Herszkopf L., Kamienna 14, meble
- 217 Joskowicz G., Gdańska 27, meble, radio - aparat
- 218 Mendelson M., Piotrkowska 17, meble

PAŃSTW. I KOMUNALNY PODATEK OD LOKALI ZA R. 1924 - 1925.

- 219 Babad P., Zamenhofska 6, kredens
- 220 Cygelberg Sz., Zachodnia 49, meble, maszyna do szycia
- 221 Cygelberg F. i Sz., Zachodnia 49, meble
- 222 Engelman A., Magistracka 20, szafa
- 223 Kronman Sz., Al. Kościuski 27, kredens
- 224 Moszkowicz, Piotrkowska 37, meble
- 225 „Poleć i Gross”, Piotrkowska 33, kasa ogniotrwała, stoliki

Dnia 13 czerwca 1930 r. między godz. 9-tą rano, a 4-tą po południu.

PAŃSTW. I KOMUNALNY PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI.

- 226 Alfred Stefan, Rzgowska 99, meble
- 227 Klys Walenty, Pabjanicka 63, meble
- 228 Kielan WL, Rokicińska 104, meble
- 229 Peizold F., Główna 9, 70 szt. swetrów
- 230 Rozenberg M., Rzgowska 49, meble
- 231 Sznel J., Napiórkowskiego 17, 15 par butów
- 232 Sokolowski J., Pabjanicka 96, meble

PODATEK LOKALOWY

- 233 Bartniak J., Radwańska 49, maszyna do szycia
- 234 Bernowicz i Heidrich, Radwańska 14, maszyna + tokarka
- 235 Dobrzyński M., Szkolna 22, pianino
- 236 Egler R. N., Pabjanicka 45, meble
- 237 Frenkel Ch., Piotrkowska 207, meble
- 238 Goldkorn D., Wólczańska 117, meble
- 239 Kunkiel L., Wileńska 24, meble, franki
- 240 Kaspirowicz K., Główna 22, obrazy
- 241 Miler B., Anny 29, kredens
- 242 Natkiewicz M., Główna 7, maszyna do pisania
- 243 Reingold R., Piotrkowska 292, meble
- 244 Silberzatz S., Karola 8, meble
- 245 Wojdyński L., Piotrkowska 218, szafa

PAŃSTW. I KOMUNALNY PODATEK OD LOKALI ZA R. 1924 - 1925.

- 246 Benke R., Wileńska 11, meble, maszyna do szycia

OPLATA ZA PRAWO JAZDY PO MIEŚCIE

- 247 Osiński K., Radwańska 41, meble
- 248 Pietrzak A., Kilińskiego 117, meble

PODATEK OD PRZEMIOU ZBYTKU.

- 249 Dmowski Z., Piotrkowska 150, motocykl
- 250 Krumholz M., Piotrkowska 145, meble
- 251 Kartasiński A., Zamenhofska 6, meble
- 252 Landsberg J., Rzgowska 111, meble
- 253 Michel H., Sienkiewicza 100, kasa ogniotrwała
- 254 Polanowski L., Szara 7, meble
- 255 Raschig M., Sienkiewicza 70, maszyna do pisania
- 256 Sameł B-cia, Kilińskiego 202, biurko
- 257 Szmeller E., Kilińskiego 192, maszyna do leczenia
- 258 Scholtz R., Anny 17, meble

2 PROC. OPLATA OD UMÓW O PRZENIE WŁASNOŚCI NIERUCHOMEJ.

- 259 Golberg Z., Piotrkowska 134 fortepian
- 260 Śpiwak M., Piotrkowska 254, maszyna do pisania

Dwa Muzea miejskie otwarte dla publiczności.

Muzeum Miejskie przy ul. Piotrkowskiej Nr. 91 (ze zbiorami przyrodniczymi i etnograficznymi) otwarte w dniu powszednim od godz. 10 - 13 i od 19 - 20; w dzień świąteczny i niedziele od godz. 15 - 19. Ceny wstępu: dla młodzieży szkolnej i wycieczek zbiorowych po 10 gr. od osoby, dla dorosłych po 20 gr.

Muzeum Miejskie Historji i Sztuki im. J. i K. Bartoszewiczów przy Placu Wolności Nr. 1 (Gmach Ratuszowy) i piętro, otwarte we środy i soboty od godz. 11 - 16, w niedziele od godz. 10 - 16. Ceny wstępu: dla młodzieży szkolnej i wycieczek zbiorowych po 10 gr. od osoby, dla dorosłych po 30 gr.

CENY OGŁOSZEN:

Ceny ogłoszeń należy rozumieć za wiersz wysokości 1 milimetra.

Miejscowe: Drobne: Za wyraz 15 groszy (najmniej 1.50 groszy) Dla poszukujących pracy i o zaginionych dokumentach za wyraz 5 groszy. Zwyczajne: Za 1 milimetr jednolamowy: 15 groszy (str. 8 lamowa), komunikaty, nekrologi, w tekście przed kolumną po 35 groszy (strona 4-lamowa. Zamiejscowe: o 50 procent i zagraniczne o 100 procent drożej.